

2017

JAARVERSLAG

INTERNATIONALE MAASCOMMISSIE

Uitgave/Realisatie

Internationale Maascommissie
Palais des Congrès
Esplanade de l'Europe 2
B-4020 Luik

www.meuse-maas.be

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE	1
VOORWOORD VAN DE VOORZITTER	2
WERKWIJZE EN DOELSTELLING VAN DE COMMISSIE	3
ORGANOGRAM VAN DE COMMISSIE	4
SAMENSTELLING VAN DE IMC IN 2017	5
WERKZAAMHEDEN VAN DE IMC IN 2017	7
WG KADERRICHTLIJN WATER (A)	7
WG HYDROLOGIE / HOOGWATER (H)	8
WG MONITORING (M)	10
WG CALAMITEUZE VERONTREINIGINGEN (P)	11
PG ECOLOGIE (E)	12
WG REGIE / COÖRDINATIE (R)	13
PUBLICATIES	14

VOORWOORD VAN DE VOORZITTER

Begin 2017 heb ik de taak van voorzitter van de IMC op mij genomen en ben ik bij de delegatieleiders gaan informeren naar hun prioriteiten en wensen.

Daaruit kwam naar voren dat:

- klimaatadaptatie en laagwater belangrijke thema's zijn voor de IMC;
- een efficiënte werkwijze als essentieel wordt beschouwd;
- de meerwaarde van de coördinatie door de IMC beter zichtbaar moet worden gemaakt en beter bij de buitenwereld onder de aandacht moet worden gebracht;
- de plenaire vergaderingen dynamischer en aantrekkelijker moeten worden gemaakt.

Voor deze punten heb ik me voorgenomen me tijdens de twee jaren van mijn voorzitterschap in te zetten.

In 2017 zijn er nieuwe mijlpalen bereikt in de samenwerking voor de Maas.

Een daarvan is de overeenkomst inzake gegevensuitwisseling en hoogwaterverwachting voor het stroomgebied van de Maas, die sinds juli vorig jaar van kracht is.

Daarin hebben de landen en gewesten afgesproken om continu gegevens uit te wisselen over de waterstanden en afvoeren van de Maas en haar zijrivieren. Bij dreigend hoogwater vormen de afvoerverwachtingen een belangrijk instrument om overstromingsschade te beperken.

Daarnaast wordt er gewerkt aan een plan van aanpak voor uitzonderlijke laagwatersituaties. De eerste resultaten daarvan komen in de loop van 2019 beschikbaar.

Ook is de internationale verklaring 'Nature-based Solutions for Water Management under Climate Change' door de IMC ondertekend.

Hiermee worden de landen en gewesten gestimuleerd om bij hun waterbeheer de voorkeur te geven aan oplossingen die rekening houden met de natuur.

Als voorbereiding op de actualisering van de beheersplannen hebben de landen en gewesten van de IMC hun ervaringen met de uitvoering van de Kaderrichtlijn Water uitgewisseld.

Ik wil graag iedereen bedanken die heeft bijgedragen aan het functioneren van de Internationale Maascommissie in 2017 en ik hoop dat we deze positieve lijn in 2018 kunnen vasthouden.

Paul Dewil,
Voorzitter van de IMC 2017-2018

WERKWIJZE EN DOELSTELLING VAN DE COMMISSIE

De samenstelling en werkwijze van de Commissie worden beheerst door de bepalingen van artikel 5 van het Internationale Maasverdrag. De tekst van het Internationale Maasverdrag is te vinden op de website van de Commissie (www.meuse-maas.be).

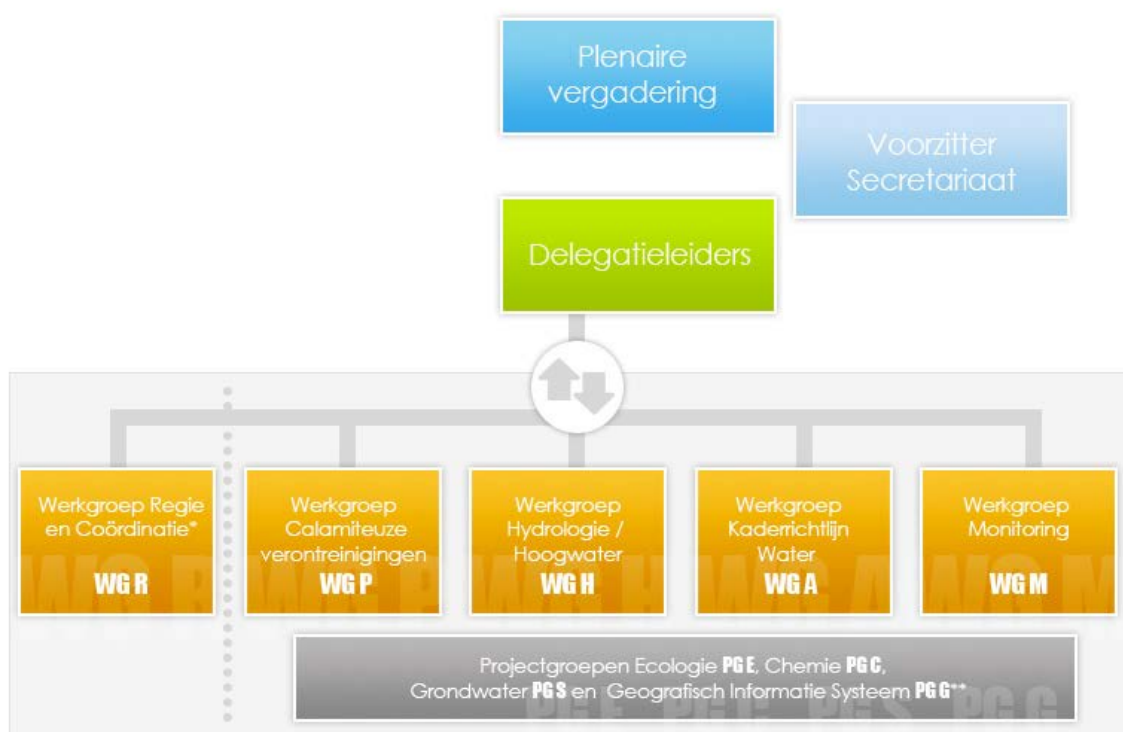
De Partijen bij bovengenoemd Verdrag werken samen en coördineren hun werkzaamheden om de milieudoelstellingen van de KRW (Richtlijn 2000/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2000 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid) te verwezenlijken en om de overstromingsrisico's te beoordelen en te beheren overeenkomstig de ROR (Richtlijn 2007/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2007 over beoordeling en beheer van overstromingsrisico's).

Zij werken in het bijzonder samen teneinde:

- de uitvoering van de in de Kaderrichtlijn Water omschreven verplichtingen met het oog op de verwezenlijking van de daarin gestelde milieudoelstellingen en in het bijzonder de door ieder van de Verdragspartijen opgestelde maatregelenprogramma's voor het internationale stroomgebiedsdistrict (ISGD) van de Maas af te stemmen;
- een overkoepelend beheerplan voor het internationale stroomgebiedsdistrict van de Maas op te stellen en te actualiseren overeenkomstig de Kaderrichtlijn Water;
- overleg te voeren over maatregelen ter voorkoming van en ter bescherming tegen overstromingen en deze vervolgens te coördineren en daarbij rekening te houden met ecologische aspecten, ruimtelijke ordening, natuurbeheer en andere beleidsterreinen, zoals landbouw, bosbouw en verstedelijking, en bij te dragen aan het afzwakken van de gevolgen van overstromingen en perioden van droogte, met inbegrip van preventieve maatregelen;
- maatregelen ter voorkoming en ter bestrijding van calamiteuze waterverontreiniging te coördineren en te zorgen voor de noodzakelijke informatieverstrekking.

(Uittreksel uit het *Internationale Maasverdrag*)

ORGANOGRAM VAN DE COMMISSIE

SAMENSTELLING VAN DE IMC IN 2017

De delegaties werden geleid door de delegatieleiders. Dat waren:

Voor Duitsland: mevrouw **Heide JEKEL**, Hoofd Afdeling WR I 4 – Samenwerking in de internationale stroomgebiedsdistricten, overeenkomsten inzake waterbeheer, internationaal recht met betrekking tot de bescherming van wateren, van het Duitse Ministerie van Milieu, Natuurbescherming, Woningbouw en Nucleaire Veiligheid

Voor België: de heer **Michaël KYRAMARIOS**, Diensthoofd Marien Milieu van het Directoraat-generaal Leefmilieu van de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu

Voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest: de heer **Benoît WILLOCKX**, Directeur Leefmilieu Brussel, Afdeling Vergunningen en Partnerschappen

Voor het Vlaams Gewest: de heer **Philippe D'HONDT**, Administrateur-generaal van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)

Voor het Waals Gewest: de heer **François PAULUS**, Directeur van de Directie Oppervlaktewateren, van het Operationeel Directoraat-generaal Landbouw, Natuurlijke Hulpbronnen en Leefmilieu, Departement van Leefmilieu en Water

Voor Frankrijk: de heer **Alain LERCHER**, Adjunct-diensthoofd Water, Biodiversiteit, Landschap, Regionale Directie Milieu, Ruimtelijke Ordening en Woningbouw DREAL Grand-Est

Voor het Groothertogdom Luxemburg: de heer **Henri HANSEN**, Directie-adviseur, Ministerie van Duurzame Ontwikkeling en Infrastructuur, Directie Bestuur Waterbeheer.

Voor Nederland: mevrouw **Elaine ALWAYN**, Directeur Water en Bodem, Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, Directoraat-generaal Water

De Commissie werd ondersteund door:**De Voorzitter**

De heer **Paul DEWIL** (Nederland)

Het vaste Secretariaat

De heer **Willem SCHREURS**: Secretaris-generaal

De heer **Jérôme DELVAUX**: Uitvoerend secretaris

Mevrouw **Laurence TAHAY**: Office manager

De werkzaamheden van de werkgroepen (WG) en projectgroepen (PG) werden geleid door de Voorzitters en de Trekkers

Voor WG Regie en Coördinatie (WG R):	De heer François PUALUS (WL)
Voor WG Kaderrichtlijn Water (WG A):	De heer Harry TOLKAMP (NL)
Voor WG Monitoring (WG M):	De heer François DARCHAMBEAU (WL)
Voor WG Calamiteuze Verontreinigingen (WG P):	De heer Boris TEUNIS (NL)
Voor WG Hydrologie/Hoogwater (WG H):	De heer Philippe HESTROFFER (FR)
Voor PG Ecologie/Deskundigengroep vis (PG E):	De heer Johan COECK (VL)
Voor PG Geografisch Informatiesysteem (GP G) :	Mevrouw Stéphanie ZAROS (WL)

De volgende waarnemers zijn betrokken geweest bij de werkzaamheden van de Commissie en haar werk- en projectgroepen:

RIWA-Maas (Rivier Waterbedrijven)

Union Wallonne des Entreprises

Inter-Environnement Wallonie

ALUSEAU (Association luxembourgeoise des Services de l'Eau)

Benelux Unie

WERKZAAMHEDEN VAN DE IMC IN 2017

WG KADERRICHTLIJN WATER (A)

RESULTATEN 2017

De werkgroep Kaderrichtlijn Water (WG A) heeft haar werkzaamheden in 2017 voortgezet onder leiding van een nieuwe voorzitter, Harry Tolkamp.

De werkzaamheden van WG A werden gekenmerkt door veel overleg in het kader van de uitvoering van het beheersplan en de maatregelenprogramma's.

In de loop van dit jaar hebben de delegatieleiders besloten dat het niet nodig was een samenvattend tussentijds rapport door de IMC te laten opstellen over de voortgang van de uitvoering van de maatregelenprogramma's (KRW, art.15.3). De delegaties zullen echter informatie uitwisselen om te zorgen voor de afstemming. WG A dient voor een goede afstemming van de door de Verdragspartijen in de tussentijdse rapporten eventueel behandelde grensoverschrijdende aspecten te zorgen.

De werkgroep heeft het OSPAR-onderzoek naar drijfvuil besproken, evenals de resultaten van de OSPAR-workshop over afval in rivieren en in zee die in juni in Bonn werd gehouden.

In samenwerking met de werkgroep Hydrologie/Hoogwater is een tijdpad opgesteld voor het ontwerpplan van aanpak voor uitzonderlijke laagwatersituaties.

VOORUITZICHTEN 2018

In 2018 zal de WG A zich bezighouden met de effecten van laagwater op de waterkwaliteit en de verschillende vormen van watergebruik. In samenhang daarmee zal tevens worden gekeken naar opkomende stoffen en de mogelijke impact daarvan op de productie van drinkwater.

WG HYDROLOGIE / HOOGWATER (H)

RESULTATEN 2017

De werkgroep Hydrologie/Hoogwater (WG H) heeft in 2017 verder gewerkt aan de activiteiten waarmee zij in 2016 was begonnen.

Om te beginnen hebben alle Verdragspartijen van de IMC dit jaar de ‘Multilaterale overeenkomst inzake gegevensuitwisseling en hoogwaterverwachting in het ISGD Maas’ ondertekend. De uitvoering hiervan betekent een verdere verbetering van het overleg en de samenwerking tussen de partners over een onderwerp dat van groot belang is voor het stroomgebied van de Maas. Het ging hierbij ook om een belangrijke maatregel in het kader van de uitvoering van het eerste overstromingsrisicobeheersplan voor het ISGD Maas.

WG H heeft gewerkt aan de totstandkoming van het plan van aanpak voor uitzonderlijke laagwatersituaties. In dat verband is het genereren van natuurlijke-afvoerreeksen op de drie referentiestationen – Chooz, Luik et Lith/Megen – voortgezet. De resultaten hiervan zullen volgend jaar kunnen worden gepresenteerd.

WG H heeft tussen juni en oktober van dit jaar gezorgd voor de monitoring ten behoeve van de gezamenlijke laagwaterberichtgeving. Er zijn ook enkele vormverbeteringen aangebracht in het betreffende document.

Op initiatief van de Nederlandse, Vlaamse en Waalse delegaties werd een aantal zeer informatieve excursies georganiseerd. Voor de leden van WG H en van WG A, boden deze de gelegenheid om waterwerken in de Maas stroomafwaarts van Luik te bezoeken.

Door dit soort activiteiten krijgen de werkgroepleden een nieuwe kijk op de thema's die in de werkgroep worden behandeld en tegelijkertijd ook beter inzicht in de dagelijkse realiteit waar de beheerders mee te maken hebben.

VOORUITZICHTEN 2018

In 2018 zal WG H verder werken aan de aanpak van uitzonderlijke laagwatersituaties. Op basis van de bovengenoemde natuurlijke-afvoerreeksen moeten grenswaarden worden vastgesteld voor uitzonderlijke laagwatersituaties in de Maas te Chooz, Luik en Lith. In samenwerking met WG A moet het overzicht van het Plan van aanpak voor uitzonderlijke lage waterstanden worden opgesteld.

De werkgroep zal zich bezighouden met een inventarisatie van nieuwe beschikbare kennis over klimaatverandering

Er zal ook in het starten van de voorbereidingen voor het overkoepelende overstromingsrisicobeheersplan voor het ISGD Maas 2de cyclus voorzien worden door na te gaan in hoeverre het noodzakelijk is om de voorlopige beoordelingen van potentiële significante overstromingsrisico's en de selectie van nieuwe gebieden met een potentieel significant overstromingsrisico bij te werken.

WG MONITORING (M)

RESULTATEN 2017

Voor werkgroep Monitoring (WG M) was 2017 vooral een overgangsjaar waarin voorbereidingen werden getroffen voor allerlei werkzaamheden in 2018. De leden van WG M hebben overeenstemming bereikt over een raamwerk en een planning om te komen tot een gezamenlijke beoordeling van zowel de werking van het IMC-homogeen meetnet als de bijbehorende gemeten parameters en meetstations.

Daarnaast heeft WG M zich beziggehouden met het verzamelen van de benodigde gegevens om in 2018 het beoordelingsrapport Maaswaterkwaliteit 2014-2016 te kunnen opstellen op basis van de resultaten van de metingen van het IMC-homogeen meetnet. Ook is een eerste conceptoverzicht van de inhoud van dit rapport opgesteld.

Met het oog op langere termijn heeft WG M overleg gevoerd over het format van de gegevensuitwisselingsdocumenten die zullen worden gebruikt om het overkoepelende deel van de beheersplannen in het kader van de KRW bij te werken. Dit overleg moet worden voortgezet in samenwerking met WG A.

Er werd besloten om voor 2022 een evaluatierapport over de temperatuur van het Maaswater op te stellen op basis van de gegevens van de vier stations voor continue temperatuurmetingen op de Maas die samen het homogeen meetnet vormen.

VOORUITZICHTEN 2018

In 2018 zal WG M de laatste hand leggen aan het beoordelingsrapport Maaswaterkwaliteit 2014-2016 en aan de evaluatie van het homogeen meetnet.

Op basis van deze rapporten zal WG M beoordelen of er wijzigingen/aanpassingen in het homogeen meetnet nodig zijn m.b.t. de algemene organisatie van het meetnet, de gemeten parameters of de selectie van de meetstations voor de kwaliteitsmonitoring.

WG CALAMITEUZE VERONTREINIGINGEN (P)

RESULTATEN 2017

Werkgroep Calamiteuze verontreinigingen (WG P) is bijeengekomen tijdens een gezamenlijke workshop met de Internationale Scheldecommissie (ISC), waaraan ook vertegenwoordigers van de Hoofdwaarschuwingsposten (HWP) van alle Partijen deelnamen.

Dankzij deze workshop, in Tailfer (Wallonië) bij drinkwaterproducent Vivaqua, kregen de deelnemers beter inzicht in de eisen die aan dit soort activiteiten worden gesteld. De leden van de werkgroep konden die dag een bezoek brengen aan de drinkwaterproductiebedrijf langs de Maas datonder meer de Brusselse bevolking van drinkwater voorziet.

De workshop bood de delegaties de gelegenheid om samen met de operationele diensten de werking van het waarschuwings- en alarmsysteem Maas (WASM) te evalueren op basis van meldingen en de resultaten van de alarmoefeningen en maandelijkse communicatietesten.

Hun conclusie was dat het systeem en de applicatie hun rol goed hebben vervuld, namelijk om naburige landen/gewesten snel te waarschuwen voor een verslechtering van de waterkwaliteit wegens (de kans op) verontreiniging(en), hetzij door calamiteiten hetzij door illegale lozingen of handelingen.

Tijdens de workshop werd een specifiek punt aan de orde gesteld: het cartografisch systeem van de Waalse Overheidsdienst dat thans wordt gebruikt, zal in 2018 worden bijgewerkt, hetgeen gevolgen zal hebben voor het WASM. Deze gevolgen zijn geanalyseerd en de werkgroep heeft hierover enkele aanbevelingen gedaan.

VOORUITZICHTEN 2018

WG P zal onderzoeken in hoeverre het opportuun is om een gezamenlijk model te ontwikkelen voor het voorspellen van de verspreiding van calamiteuze verontreinigingen voor het gehele ISGD Maas.

Wanneer het nieuwe cartografische systeem is bijgewerkt, zal aan de delegaties worden gevraagd om tijdens de maandelijkse communicatietesten gebruik te maken van het nieuwe systeem.

PG ECOLOGIE (E)

RESULTATEN 2017

In het kader van de follow-up van het Masterplan Trekvissen heeft projectgroep ecologie (PG E) verslag uitgebracht over de ontwikkelingen in 2016. Vastgesteld werd dat het de goede kant op gaat, zij het langzamer dan voorzien.

De projectgroep heeft dit jaar ook gewerkt aan overzichten die de voortgang van de uitvoering van het Masterplan Trekvissen kort en bondig weergeven. Deze geven inzicht in de stand van zaken en in de geplande investeringen in het herstel van de ecologische continuïteit van de Maas.

Verder is speciale aandacht besteed aan het verzamelen van monitoringgegevens en de presentatie daarvan in één document, dat in eerste instantie de volgende gegevens omvat:

- het aantal volwassen zalmen vanuit de zee dat sinds 2000 bij de meetstations in Lith, Roermond, Lixhe en Grosses-Battes is geregistreerd;
- gegevens over het aantal zalmsmolts dat in de verschillende landen en gewesten is uitgezet;
- het aantal jonge zalmen dat in de verschillende landen en gewesten is uitgezet.

Uit deze monitoringgegevens blijkt dat bepaalde soorten trekvissen, zoals de zalm en de zeeforel, langzaam maar zeker terugkeren.

VOORUITZICHTEN 2018

Naast de verdere follow-up van het Masterplan Trekvissen heeft de PG E in 2018 als belangrijkste taak om contact te leggen met de Internationale Commissie ter Bescherming van de Rijn (ICBR) om na te gaan of het mogelijk is de monitoringgegevens over trekvissen in de Maas en de Rijn af te stemmen.

WG REGIE / COÖRDINATIE (R)

RESULTATEN 2017

De werkgroep Regie / Coördinatie heeft haar activiteiten in 2017 voortgezet onder leiding van een nieuwe voorzitter, François Paulus.

Overeenkomstig haar mandaat heeft WG R de documenten bestudeerd die ter goedkeuring aan de delegatieleiders en de Plenaire Vergadering zijn voorgelegd.

De samenwerking met de Internationale Scheldecommissie (ISC) is in 2017 krachtiger voortgezet.

Mogelijke synergieën tussen beide commissies betreffen:

- het beschikbaar stellen van een gezamenlijk, door Wallonië ontwikkeld cartografisch systeem aan de commissies en werkgroepen;
- het organiseren van gezamenlijke workshops voor de werkgroepen Calamiteuze Verontreinigingen van de ISC en de IMC;
- het uitwisselen van hydrologische gegevens conform de overeenkomst die tijdens de Plenaire Vergadering van de IMC is goedgekeurd en in juli 2017 door alle verdragspartijen is ondertekend;
- het denkproces over de herziening van het homogeen meetnet en van de lijst van de in het kader van de waterkwaliteitscontrole gemonitorde stoffen/parameters blijkt ook gezamenlijk te kunnen worden uitgevoerd.

VOORUITZICHTEN 2018

Het 20-jarig bestaan van de eerste Maas- en Scheldeverdragen, die in 1994 in Charleville-Mézières zijn ondertekend en in 1998 zijn geratificeerd, zal in 2018 worden gevierd. Het is de bedoeling om bij deze gelegenheid een gezamenlijk evenement voor de ISC en de IMC te organiseren.

De werkgroep zal haar ondersteunende taak ten behoeve van de delegatieleiders en de Commissie voortzetten.

PUBLICATIES

In 2017 is het ***Jaarverslag 2016*** gepubliceerd.

Alle documenten die sinds 1997 door de IMC zijn gepubliceerd, kunnen worden gedownload vanaf de website van de Commissie, www.meuse-maas.be.

